

TRYGGHETSPLAN

LIKABEHANDLINGSPLAN

OCH

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Garpenbergs skola

2023-2024

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Grunduppgifter.....	3
Vår vision	4
Planen gäller från	4
Planen gäller till	4
Läsår	4
Elevernas delaktighet	4
Vårdnadshavarnas delaktighet.....	4
Personalens delaktighet	5
Förankring av planen.....	5
Anmälningsrutin vid misstanke om att ett barn far illa.....	5
Utvärdering.....	6
Främjande insatser	7
Kartläggning.....	13
Resultat och analys.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förebyggande åtgärder	13
Rutiner för akuta situationer	15
Ansvarsförhållande.....	17

Grunduppgifter

Bakgrund

Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i:

Diskrimineringslag 2008:567

6 kap. i Skollagen (2010:800).

Enligt Diskrimineringslag 2008:567 3 kap. ska en utbildningsgivare genomföra aktiva åtgärder för ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2016:828). Samma kapitel 2 § säger att arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1–3. Lag (2016:828).

3 § i samma kapitel säger dessutom att arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (Förordning (2011:681).

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola

Ansvariga för planen

Huvudmans ansvar

Hedemora kommun är ansvarig för att det upprättas en plan för de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever och att dessa genomförs.

Vidare är Hedemora kommun ansvarig för att personalen fullgör sina skyldigheter enligt lagen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheter kring anmäld kränkning.

Rektors ansvar

I verksamheten är rektor ansvarig för att en plan upprättas och åtgärder/aktiviteter genomförs.

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Se till att all personal, barn/elever och vårdnadshavare känner till Trygghetsplanen.

Årligen upprätta, utvärdera och utveckla en plan i samverkan med personal, barn/elever och informera vårdnadshavare.

Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.

Personalens ansvar

Följa trygghetsplanen.

Vid kännedom om kränkande behandling anmäla detta till rektorn.

Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.

Barn och elevers informella ansvar

Berätta för vuxen om misstänkt kränkande behandling.

Bemöta andra elever på ett respektfullt sätt.

Vår vision

Tolerans och respekt för varandra ska prägla skolans vardag. Garpenbergs skola ska vara en skola där diskriminering och kränkande behandling inte förekommer och där alla kan känna trygghet.

Planen gäller från

2023-08-22

Planen gäller till

2024-06-16

Läsår

2023/2024

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga genom samtal i klassrummet samt genom Hedemora kommuns enkätundersökning där frågor som rör denna plan också inkluderas. Frågor som rör tryggheten på skolan diskuteras också på klassråd och elevråd.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare informeras på föräldramöten och via kommunens hemsida om trygghetsplanen. Vi välkomnar alltid vårdnadshavare att komma med synpunkter och förslag kring vårt trygghetsarbete och för en aktiv dialog med dem kring dessa frågor.

Hedemora kommun genomför årligen en större enkätundersökning bland personal, elever och vårdnadshavare där frågor rörande trygghetsarbete inkluderas. Resultaten från denna undersökning utgör en viktig grund för vårt arbete med trygghetsplanen.

Personalens delaktighet

Personalen är delaktig genom att de svarar på enkäten anonymt. Arbetet med trygghetsplanen samordnas med vårt kvalitetsarbete som genomförs varje år och där personalen deltar. Personalen arbetar också kontinuerligt med att förankra planen i klasserna, arbeta aktivt med att motverka alla former av diskriminering och trakasserier och inhämta synpunkter kring trygghetsarbetet från vårdnadshavare och elever.

Förankring av planen

Rektor går igenom trygghetsplanen med all personal under APT i september månad. Diskussioner rörande trygghetsplanen förs kontinuerligt på arbetsplatsen och trygghetsplanen utvärderas i samband med kvalitetsarbetet. Rektor ansvarar för det.

Vårdnadshavare informeras om planen på föräldramöte eller utvecklingssamtal under läsåret 2023/2024 (samt vid behov). Rektor och klasslärare ansvarar för det.

Trygghetsplanen finns på kommunens hemsida och på Vklass, från och med oktober 2023. Rektor ansvarar för det.

Informera och arbeta med eleverna under lektionstid kring trygghetsplanen och värdegrundsfrågor. Arbetet sker under höstterminen 2023 och vårterminen 2024 och lärarna är ansvariga för arbetet.

Eleverna informeras också om trygghetsplanen på klassråd och ges möjlighet att diskutera frågor som rör trygghetsplanen. Klassläraren ansvarar för det.

Anmälningssrutin vid misstanke om att ett barn far illa

Alla anställda inom skola och fritidshem har i sin yrkesroll en anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Detta innebär i korthet att alla pedagoger är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin yrkesroll misstänker eller får kännedom om att ett barn far illa. De är också skyldiga att lämna de uppgifter som kan vara av betydelse för socialtjänstens utredning.

Att anmäla oro för ett barn är ett sätt att ta ansvar för barnet och uppmärksamma socialtjänsten på situationen. Som anmälare behöver pedagogerna inte vara säkra på att barnet far illa, det räcker att de misstänker det. Det är socialtjänsten som utreder barnets situation och bedömer om barnet behöver det skydd eller stöd som de förfogar över.

Beroende på grunden till pedagogernas oro kan anmälningsskiftandet se olika ut. Anmälaren kan i samråd med socialtjänsten bjuda in vårdnadshavare och socialtjänst till ett gemensamt anmälningsskiftande där anmälaren har möjlighet att beskriva sin oro och sitt engagemang för att det ska bli bra för barnet. Ett sådant möte ska inte ske om det finns misstanke om våld, misshandel, sexuella övergrepp, eller om barnet på annat sätt skulle kunna hamna i ett utsatt läge. I dessa fall sker anmälan till socialtjänsten utan vårdnadshavarnas vetskap.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vi har utvärderat förra årets trygghetsplan genom enkäter till elever i årskurs fem, personal och vårdnadshavare.

Vi har också kontinuerligt diskuterat frågor som berörs i trygghetsplanen i klasserna.

I elevrådet har frågor rörande tryggheten på skolan diskuterats

Revidering och uppföljning av förra årets trygghetsplan har skett i samband med kvalitetsarbetet med arbetslaget på skolan.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Skolledning, personal, elever och vårdnadshavare.

Årets plan ska utvärderas senast

2024-06-16

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Genom Skolinspektionens enkät till elever, vårdnadshavare och personal åk 5.

Genom kontinuerliga samtal om frågor som rör trygghetsplanen i klasserna.

Genom att frågor som rör trygghetsplanen diskuteras på klassråd samt elevråd.

Läsårets trygghetsplan utvärderas och en ny plan upprättas i samband med kvalitetsarbetet tillsammans i arbetslaget.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Camilla Aldén

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling oavsett kön

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och kön

Mål och uppföljning

Flickor och pojkar ska ha samma rättigheter och möjligheter att utvecklas.

Alla aktiviteter på skolan utformas så att alla elever, flickor och pojkar kan delta.

Uppföljning sker i kontinuerligt arbetslagslagen, genom enkäter och samtal med eleverna i klasserna samt utvärdering i samband med kvalitetsarbetet 2021 då vi också reviderar och följer upp trygghetsplanen. Denna form av uppföljning gäller för alla främjande åtgärder.

Insats

Diskussioner om kön och genus tas upp inom olika ämnesområden. Till exempel berörs ett genusperspektiv i samhällskunskaps-, idrotts- och religionsundervisningen, vid diskussioner om filmer, böcker, reklam eller familjer.

Personalen planerar verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv vid gemensamma aktiviteter t.ex. faddergrupper, blandade grupper med flickor och pojkar.

Alla aktiviteter utformas så att alla elever, flickor och pojkar, kan delta.

Personalen fördelar talutrymmet i klassrummet och skapar ett positivt samtalsklimat där alla elever, flickor och pojkar får komma till tals.

Vid utelekar planerar elever och personal tillsammans aktiviteter så att flickor och pojkar får prova på saker de annars inte gör t.ex. hoppa långhopprep och spela fotboll,

Vid litteratururval tänker vi på att eleverna får läsa ett varierat urval av böcker.

Vi arbetar löpande med identitet, jämställdhet och relationer i alla årskurser.

Ansvarig

Lärare, rektor

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Namn

Främja likabehandling oavsett könsövergripande identitet eller uttryck.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och könsidentitet eller könsuttryck.

Mål och uppföljning

Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt på grund av könsövergripande identitet eller uttryck.

Insats

Diskussioner med elever om allas lika värde integrerat i all undervisning

Ansvarig

Lärarna

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Namn

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och etnisk tillhörighet.

Mål och uppföljning

Oavsett etnisk tillhörighet ska alla ha samma förutsättningar och möjligheter att utvecklas och känna sig trygga i skolan.

Insats

Elever med annat modersmål erbjuds modersmålsundervisning och studiehjälp, enligt Hedemora kommuns policy för modersmålsundervisning.

Lyfta fram exempel från olika kontinenter och vara medveten om hur olika världsdelar porträtteras i undervisningen. Samt att i samband med detta och i andra sammanhang när tillfälle ges föra diskussioner med eleverna som främjar förståelse och tolerans.

Vårdnadshavare och elev erbjuds alltid tolk vid samtal.

Ansvarig

Rektor, lärarna, samordnare

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Namn

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trostillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och religion eller annan trosuppfattning.

Mål och uppföljning

Oavsett religion eller annan trosuppfattning ska alla ha samma förutsättningar och möjligheter att utvecklas och känna sig trygga i skolan.

Insats

Diskussioner i undervisningen som ökar elevernas förståelse för varandra där vi ser olikheter i andras religioner som en tillgång.

I samband med religionsundervisningen lära om andra länders religioner och traditioner.

I matsalen serveras mat som alla kan äta oavsett religion.

Ansvarig

Lärarna, kostchef

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Namn

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och funktionsnedsättning.

Mål och uppföljning

Oavsett funktionsnedsättning ska alla ha samma förutsättningar och möjligheter att utvecklas och känna sig trygga i skolan.

Insats

Vid planering av aktiviteter på skolan utgår vi från att alla ska kunna delta oavsett funktionsvariation.

Våra lokaler är anpassade och utrustade med nödvändiga hjälpmedel t.ex. dörröppnare och hiss.

Undervisningen anpassas så att den även passar enskilda elever med olika funktionsvariationer t.ex. genom att planera in pauser, ge extra tid och anpassade läromedel.

Ansvarig

Lärarna, rektor och fastighetsansvarig

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Namn

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och sexuell läggning.

Mål och uppföljning

Oavsett sexuell läggning ska alla ha samma förutsättningar och möjligheter att utvecklas och känna sig trygga i skolan.

Insats

I alla årskurser diskuteras olika familjebildningar.

I samband med att man läser om kroppen diskuteras frågor om könsroller, identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar.

Diskussioner i klasserna kring språk och värderingar kring sexuell läggning.

Medvetet välja material i klasserna såsom böcker och filmer så att människor med olika sexuell läggning finns representerade på ett naturligt sätt.

Ansvarig

Lärarna

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Namn

Främja likabehandling oavsett ålder

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och ålder.

Mål och uppföljning

Oavsett ålder ska alla ha samma förutsättningar och möjligheter att lyckas utvecklas och känna sig trygga i skolan.

Insats

Diskussioner i klasserna.

Vid planering av verksamheten måste personal uppmärksamma att till exempel inte utesluta någon från verksamheten, förutom i de fall där det är relevant utifrån ett undervisningsperspektiv.

Vi arbetar återkommande i åldersblandade grupper för att eleverna ska lära känna och lära av varandra.

Ansvarig

Lärarna

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kartläggning har skett genom att vårdnadshavare, personal och elever i årskurs fem besvarat en enkätundersökning där frågor gällande trygghetsplanen finns med.

Vi har även samtalat kring frågor som rör diskrimineringsgrunderna och situationen på vår skola i samband med det systematiska kvalitetsarbetet inom arbetslaget.

Samtal har också förts i klasserna kontinuerligt under året och vid dessa samtal har det framkommit synpunkter till pedagogerna som ligger till grund för det fortsatta arbetet med att utveckla trygghetsplanen.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Genom klassrumssamtal samt i årskurs fem genom enkätundersökning.

I februari genomförs en elevenkät (åk 3-6) omkring värdegrundsarbetet på skolorna KRAM.

Garpenbergs skola har gjort en egen undersökning omkring trygghet och studiero som genomförs under vårterminen. Utifrån resultatet gör vi en plan.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Genom kvalitetsarbetet, i undervisningen och genom arbete i arbetslaget. Varje klasslärare går igenom KRAM elevenkät med eleverna och tillsammans sätter klassen upp gemensamma mål att arbeta efter.

Förebyggande åtgärder

Namn

Förebygg kränkande behandling och diskriminering

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Att skapa en trygg skola för alla.

Uppföljning sker kontinuerligt under året på arbetslagträffar.

Skolans insatser:

Mobiltelefoner samt annan elektronisk utrustning samlas in vid skolstart och återlämnas när skolan slutar.

Rastvärdar ansvara för tillsyn och aktiviteter under skolans raster. De använder reflexvästar för att synliggöra för eleverna var vuxna finns på skolgården.

Om rastvärden är frånvarande tas detta upp på morgonmötet och uppgiften fördelas på annan personal eller vikarie som är insatt.

Vuxna finns med eleverna i matsalen och i omklädningsrummen.

Bussvärd ser till att eleverna kommer med skolskjutsen hem.

Personalen lyssnar aktivt på eleverna och tar deras åsikter/tankar på allvar och för vid behov vidare till arbetslaget.

Eleverna har bestämda platser i klassrum, kapprum och matsal som vid behov kan ändras av vuxna.

Personalen gör lag- och gruppindelningar

Utvärderingar med eleverna hur dagen eller veckan har varit.

Faddergrupper med elever från f-åk varierande tvärgrupper.

Trygghetsplanen/ arbetet är en stående punkt på arbetsplatsträffar, föräldramöten, klassråd, elevråd samt EHT.

Pedagogerna tar ansvar för att det är arbetsro i klassrummet.

All personal är väl bekant med skolans ordningsregler och är konsekventa i sitt handlande.

Vid skolstart i augusti tar klasslärare och elever upp i klassråden vilka ordningsregler som ska gälla på skolan.

Skolans prioriterade åtgärder:

SISU rörelsesatsning kommer att inspirera eleverna till åldersblandade aktiviteter och på så sätt göra rasterna tryggare. Att stötta de elever som har svårt i det sociala samspelet är en viktig del i denna satsning.

Vi fortsätter med blandade grupper från f-klass till åk5 vid gemensamma aktiviteter.

Motivera åtgärd

För att skapa en trygg skola för alla krävs det att vi har ett gemensamt förhållningssätt på skolan i det dagliga arbetet.

Pedagogerna kommer att ha återkommande dialogsamtal omkring regler och rutiner samt struktur på skolan och i varje klassrum. Vi är eniga om att det på sikt kommer att göra eleverna mer trygga.

Pedagogerna har tät kontakt med vårdnadshavare kring kränkande behandlingar om det behövs.

Genom att återkommande ha diskussioner och övningar med eleverna omkring värdegrunden - KRAM så hoppas vi att antalet kränkningar minskar.

Ansvarig: All personal på skolan samt rektor.

Datum när det ska vara klart

2024-06-16

Rutiner för akuta situationer

Policy

Vår skola ska vara en trygg skola för alla där ingen form av trakasserier eller kränkande behandling accepteras.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Mål: att i ett tidigt skede upptäcka och häva all form av kränkning.

Främjande och förebyggande aktiviteter:

Öka samarbetet mellan klasser och stadier.

Alla vuxna i skolan arbetar för att främja likabehandling och för att motverka diskriminering. Vi visar konsekvent att vi inte accepterar intolerans och bristande respekt, till exempel genom att genast reagera om sådant händer.

Vi bygger upp förtroendefulla kontakter med elever och vårdnadshavare så att de tidigt berättar för oss om de misstänker eller känner till någon form av trakasserier eller kränkande behandling.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och vårdnadshavare uppmuntras att i första hand vända sig till sin klasslärare. Det går även bra att vända sig till rektor, elevhälsa och annan personal på skolan som eleven eller vårdnadshavaren känner förtroende för. Kontaktuppgifter finns på Vklass samt på skolans hemsida.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Om du som elev blir illa behandlad, känner dig utsatt eller otrygg, tala med en vuxen på skolan som du känner förtroende för, och berätta vad du upplevt. Du som förälder kan vända dig till personal eller rektor på skolan. Man kan också berätta om man ser att ett annat barn på skolan far illa.

Om du som elev blir illa behandlad eller kränkt av en vuxen, tala med någon annan vuxen på skolan som du känner förtroende för och/eller berätta för dina föräldrar. Du kan också vända dig till skolsköterska eller rektor.

När ett ärende kommer till vår kännedom inleds normalt redan samma dag eller senast följande dag en utredning och beslut om vilka lärare som ansvarar för arbetet.

Arbetsgång vid kränkande behandling/diskriminering

1. Personal som blir vittne eller får kännedom om kränkande behandling/diskriminering i samband med verksamheten ingriper genom att omedelbart och kraftfullt avbryta handlingen och prata med de inblandade samt ansvara för att händelsen anmälts på för detta via KB process på kommunens Intranätet. Rektorn är i sin tur skyldiga att utreda, åtgärda och uppfölja samt att anmäla till huvudmannen. Den personal som ingriper skall tänka på följande:

1. Stöd den utsatte

- Se till att han/hon har tillgång till en trygg zon
- Ta reda på vad som hänt
- Lyssna aktivt och empatiskt
- Undvik motbeskyllningar

2. Vid behov av vidare utredning av ärendet så initierar rektor detta samma dag. Utredningen ska leda till en överenskommelse om hur kränkande behandling ska stoppas.

3. Utredarna informerar berörda elevers föräldrar och rektor.

4. En uppföljning ska alltid ske inom 2 veckor.

5. Utredarna kontaktar berörda elevers föräldrar efter uppföljningssamtalen.

6. Om inte problemet upphör meddelas rektor, som har ansvar för att fortsätta åtgärder vidtas (möte med vårdnadshavare och elev, polisanmälan eller annat).

7. Varje ärende dokumenteras och handläggningen utvärderas av arbetslagen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Den personal som får kännedom om kränkningen kontaktar omgående rektor. Som vidtar följande åtgärder:

Rektor sammankallar Hedemora kommuns F-6 rektorer för samråd. Arbetet för att inleda ev. utredning påbörjas samma dag eller senast dagen efter det att frågan aktualiserats till rektor.

Utredning genomförs som samtal med det berörda barnet/eleven av rektor tillsammans med ytterligare en rektor som bisittare. Eventuellt deltar också som stöd den vuxne som eleven anförtrott sig åt. Samtal hålls på samma sätt med berörd personal. Personalen informeras om rätten att anlit

den fackliga organisationen som stöd. En rapport formuleras där en analys och en bedömning ska finnas med. Vid behov upprättas en handlingsplan. Vårdnadshavare informeras om utredningens innehåll. Förvaltningsledning informeras om den bedömning som rektorsteamet gjort. Rektor tar i samråd med förvaltningsledningen ställning till om fackligt ombud ska informeras. Rektor följer upp ärendet med eleven och personalen var för sig, först två gånger med en veckas mellanrum och därefter en gång i månaden vid två tillfällen.

Utredningen, handlingsplaner och samtal dokumenteras

Rutiner för uppföljning

Rutiner för uppföljning anges under respektive rubrik: "Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever" samt "Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal".

Resultatet av våra åtgärder för att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling mäts genom nästkommande kartläggning. Dessa resultat diskuteras i både elev- och personalgrupperna och förslag till förbättringsåtgärder tas fram.

Rutiner för dokumentation

Rutiner för dokumentation anges under respektive rubrik: "Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever" samt "Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal".

Ansvarsförhållande

Rektor är på bildningsnämndens uppdrag ansvarig för skolans arbete att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Rektor är också ansvarig för att all personal, alla barn/elever och vårdnadshavare känner till skolans likabehandlingsplan och att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.

All personal på Garpenbergs skola som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla detta via KB process på Intranätet.

Rektor ska se till att ärendet utreds samt att i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I de fall problemen inte löses av verksamheten kan barn/elev/vårdnadshavare vända sig till;

Barn- och elevombudsmannen: beo@skolinspektionen.se www.skolinspektionen.se

Diskrimineringsombudsmannen DO, do@do.se, www.do.se.